

DLACZEGO JEST WAŻNE BY DZIECI CZYTAŁY?

Wydaje się, że nikomu nie trzeba udowadniać, że ważne jest by dzieci czytały, a już na pewno rodzice dzieci rozpoczynających swoją przygodę z czytaniem to grupa ludzi przekonanych o słuszności tej tezy. Korzyści płynące z czytania wydają się nie do podważenia. Jest ich wiele, niektóre narzucają się same, niektóre są znane tylko specjalistom od rozwoju dziecka.

Na początku warto podkreślić, że w dzisiejszym świecie książka nie jest jedynym źródłem informacji czy unikatowej wiedzy, nie jest również głównym źródłem rozrywki dla naszych dzieci. Stąd przyczyny dla której dzieci czytały jeszcze całkiem niedawno zmieniły swoją wagę, tym bardziej, że jest to czynność wieloaspektowa i angażująca wbrew pozorom nie tylko intelekt dziecka.

Postaram się wymienić kilka korzyści z czytania, które wydają się być najistotniejsze we współczesnym świecie.

Komunikacja

Czytanie poszerza w sposób znaczący doświadczenia językowe dziecka, rozwija jego słownictwo, uczy wyrażać swoje myśli, rozumieć specyfikę mówienia innych ludzi.

Im bogatszy język tym sprawniejsze wyrażenie własnego zdania, lepsza umiejętność werbalizowania własnych uczuć i potrzeb, sprawniejsza komunikacja z innymi. Te umiejętności są niezbędne do dobrego funkcjonowania społecznego w świecie bo przecież to język jest narzędziem dzięki któremu możemy się komunikować czy zdobywać wiedzę.

Dodatkowo opowiedziane w książce historie uczą krytycznego myślenia, wskazywania związków przyczynowo-skutkowych, odnajdywania zależności i wysnuwania własnych wniosków. To wszystko są kompetencje niezbędne w życiu dorosłego człowieka.

Odpoczynek

Wiele dzieci ma samodzielną umiejętność odprężania się, znalezienia wytchnienia od dużej dawki stymulacji czy wrażeń z którymi się spotkało. Niektóre jednak w sposób widoczny dla otoczenia uspakajają się z dużą trudnością, są nadmiernie pobudzone i chaotyczne w działaniu.

Czytanie książek to jeden z najlepszych sposobów na zrelaksowanie się. Podróż w świat wyobraźni daje wytchnienie i tak potrzebną współczesnym dzieciom ciszę. Niewątpliwie jest również dobrą alternatywą do nadmiernego i zbyt długiego oglądania telewizji bądź korzystania z innych zdobyczy techniki.

Element mądrego wychowanie

Samodzielne czytanie wymaga od dziecka podjęcia wysiłku. Umiejętność czytania często długiej historii, rozciągniętej na kilka a nawet kilkanaście dni sprzyja kształceniu w dziecku postawy cierpliwości wobec szybkiej nagrody (czy uzyskania natychmiastowej informacji zwrotnej).

Jest częścią mądrego wychowania – klimatu w którym nie wszystko musi być szybko, natychmiast, na już, gdzie ważna jest cierpliwość i spowolnienie, uważność i refleksja nad tym co się robi. Realizowanie i zachęcanie do zadań z tzw odroczonym efektem pozytywnie wpływa na rozwój inteligencji emocjonalnej u dzieci niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania psychicznego dziecka i dorosłego. Czytanie spełnia tą funkcję w sposób fantastyczny.

Koncentracja /uwaga

Coraz więcej psychologów dziecięcych, wychowawców a także rodziców wskazuje na ogromne trudności z koncentracją uwagi u dzieci. Na taką sytuację oczywiście ma wpływ wiele różnorodnych czynników jak chociażby zmiany cywilizacyjne za którymi nie nadąża dziecięca biologia. My sami robimy często kilka rzeczy jednocześnie, zazwyczaj bardzo

szybko i pobieżnie. Coraz więcej dzieci określanych jest jako niespokojne, nadmiernie pobudzone ale wbrew pozorom niepewne siebie i trudno znoszące porażki.

Taka nerwowa codzienność może powodować zachwianie bezpieczeństwa bądź stabilizacji u naszych dzieci czyli czynników niezbędnych do utrzymania równowagi emocjonalnej.

Umiejętność skupienia uwagi to bardzo trudne zadanie ale niezbędne do prawidłowego rozwoju intelektualnego dzieci. Rodzice i bliscy dorośli powinni wspierać dzieci we wszystkich aktywnościach, które pomagają wydłużać czas koncentracji na zadaniach jak również na tych, które wymagają niepodzielności uwagi. Zachęcanie do czytania powinno być traktowane jako jeden ze sposobów zapobiegania tego typu trudnością.. Prawidłowa koncentracja leży przecież u podstaw nauczania się czegokolwiek.

Emocje

Książki często podejmują ważne dla dzieci tematy, wyrażają ich potrzeby i pragnienia, ukryte uczucia. Mogą być dzięki temu przestrzenią do rozmów z rodzicami czy rówieśnikami. Treść książki staje się pretekstem do dyskusji czy pytań.

Czytanie odpowiednich książek jest bardzo często polecane jako forma leczenia psychoterapeutycznego dla dzieci nieśmiałych, nadmiernie agresywnych, z szeroko pojętymi trudnościami w rozwoju emocjonalno-społecznym.

Czytanie uczy też współodczuwania, uwrażliwia na innych, na ich odmienność. Pozwala również otworzyć się na przeżycia i sytuacje, których dziecko nie doświadcza bezpośrednio (jak choroby, bieda, rozstania rodziców). Pozwala w bezpiecznej atmosferze (szczególnie jeśli można o tej książce porozmawiać później z rodzicem) poradzić sobie również ze swoimi trudnymi uczuciami.

Błędy

Nie można zapominać, że motywacja dzieci do czytania jest niejednokrotnie odmienna od motywacji rodziców. Szybko można wypaczyć idee ważności czytania sprowadzając ją jedynie do kolejnej metody stymulowania bądź wręcz przyspieszania rozwoju dziecka.

Powinniśmy jako rodzice pojmować sukces w tej dziedzinie sytuację w której dziecko samo uważa, że czytać po prostu jest warto. Co oczywiście nie oznacza, że z radością podchodzi do każdej pozycji w bibliotece. Nawet dzieci, które czytać uwielbiają na widok paru pozycji z listy lektur zaczyna narzekać.

Zdarzało mi się już rozmawiać z rodzicami, którzy odbierali za jakieś niestosowne zachowanie dziecka jego komórkę bądź dostęp do internetu ze słowami „poczytaj sobie za to książkę”. Uff, trzeba dużo silnej woli by jednak sięgnąć po jakąś pozycję.

Podsumowanie

Współczesny rodzic nie waha się w „inwestowanie” w tzw przyszłość własnego dziecka, organizując mu chociażby różne zajęcia dodatkowe, poszukując „zabawek edukacyjnych”. Czytanie zaspokaja nie tylko wiele dziecięcych potrzeb o których pisałam wcześniej ale i wychodzi naprzeciw potrzebom rodziców. Bez przymusu, bez nacisku, z niewielkim nakładem finansowym (chwała bibliotekom), bez trudności organizacyjno-logistycznych, na wyciągnięcie ręki po prostu.

Czytanie książek nie jest lekarstwem na wszystkie bolączki i trudności w nauce naszych dzieci, nie jest nawet sposobem na uniknięcie problemów emocjonalnych.

Bez wątpienia jednak sprzyja dobremu i harmonijnemu rozwojowi intelektualnemu i emocjonalnemu dzieci, jest przy okazji antidotum na wiele zagrożeń płynących z nadmiernej komercjalizacji i technizacji współczesnego dzieciństwa.

Iwona Grabowicz - Chądryńska – psycholog dziecięcy, ekspert w Akcji Czytam sobie.